

A vibrant, high-angle photograph of two young women with long, wavy hair, laughing joyfully. They are wearing light purple long-sleeved shirts and denim jackets. The woman on the left has orange-tinted sunglasses, and the woman on the right has blue-tinted sunglasses. They are positioned on a sandy beach with a clear blue sky and ocean waves in the background. The overall mood is bright, happy, and summery.

IKIOMA KESÄLOMA

Simo Ojanen

SAGA
EDMONT

IKKIOMA KESÄLOMA

Simo Ojanen

Simo Ojanen

Ikioma kesäloma

SAGA Egmont

Ikioma kesäloma

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1983, 2020 Simo Ojanen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726486254

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Tervemenoa etelään!

- Lähtö Finnairin vuorolla AY 1101 Palma de Mallorcan portti A 2, matkustajia pyydetään välittömästi ...
  - Finnairin vuoro AY 573 Mikkelistä on laskeutunut ...
  - Huomio. Lähtö Finnairin vuorolla AY 1527 Teneriffalle portti A 5. Matkustaja Aroa pyydetään ottamaan yhteys lähtöselvitykseen ...

Helsinki-Vantaan lentoaseman jättihallissa tungeksi satamäärin etelään matkaavia. Kalpeaihoisia, mutta toiveikkaita ihmisiä suoraan Suomen suven villapaitakelistä. Kesäkuu hyvässä alussa: koleaa, jatkuvaa sateenropinaa, jopa räntää. Myös Hopeavuoren ja Rautasten avioparit olivat lähdössä etelän aurinkoon. Palelemaan jäi molempien perheiden saattamassa oleva jälkikasvu - Minna Rautanen ja Sari Hopeavuori ja Sarin isosisko Riitta.

- Voi tyttörassukat, kuinka me hennotaan jättää teidät tänne lumisateen sekaan, huokaili rouva Hopeavuori ja tuijotti tyttöihin kuin olisi juuri sillä sekunnilla perumassa lähtöpäätöstään.

- Yritä nyt Riitta katsoa sitten tuon meidänkin Minnan perään, rouva Rautanen tarrasi kiinni kaikin voimin matkalaukustaan.

- Tulkaa jo naiset sieltä tulliin, perheenpääät viittoilivat kärsimättöminä kaukana edellä.

- Jätte kohta maihin ja me valkataan sieltä nuoremmat ja nätimmät tilalle!

- Ensimmäinen kuulutus Finnairin vuorolle AY 1661 Dubrovnikiin!

- Hei ihmiset, nyt ne jo kuuluttaa teidän konetta, Minnakin rupesi hoputtamaan.

- No, hei hei nyt sitten tytöt ja olette täällä ihmisiksi niin kuin on puhuttu, rouva Rautanen lähti puolijuoksua matkalaukkuineen miesten perään.

- Me yritetään sitten soittaa sieltä, rouva Hopeavuori huikkasi kaukaa.

- Hei hei ja tervemenoa etelään, Sari huusi takaisin ja vilkutti vielä lähtijöiden perään. Hän seurasi sitten silmä tarkkana tulliin rynniviä ihmisiä ja yritti katsoa olisiko joukkoon eksynyt ketään tuttua. Tai vilahtaisiko ihmismereissä joku kuuluisuus: näyttelijä, poliitikko tai poppari. Mutta ei, kiireisistä menijöistä jäi mieleen korkeintaan joku kovin erikoisesti pukeutunut matkustaja tai tummaihoisen ulkomaalainen. Matkalaukkujen tarroissa hohti kiehtovia paikkojen nimiä: Pariisi, New York, Rooma, Moskova, Ateena, Istanbul ...

- Viimeinen kuulutus Finnairin vuorolle AY 1527 Teneriffalle ... portti A 5 ...

Sari katui samassa, ettei sittenkin ollut lähtenyt mukaan. Hän olisi muutaman tunnin päästä etelän kuumassa auringossa jossakin Adrianmeren rannalla. Antaisi hehkuvan auringon paahtaa jäseniä ja pulahtaisi aina välillä viileään suolaiseen mereen.

- Pikkusisko taitaa jo katua, ettei lähtenyt mukaan, Riitta arvasi Sarin ilmeestä.

- Mä olisin kyllä sun sijassas lähtenyt, kun kerran olisin päässyt, Minna vakuutti ja heilautti päätään niin, että pitkät tummat hiukset hulmahtivat toiselle olkapäälle. — Aattele nyt Sari, mikä sun siellä olis lötkötellässä jossain 28 asteen helteessä sen sijaan, että sä nyt ...

- ... läähätän toimituksen lähettinä lumisateessa, eiks niin, Saria jo hymyilytti. - Mutta kun mä päätin syksyllä,

että mä yritän kesäksi duuniin ja mut oikein valittiin siihen. Sitä lähetin paikkaa haki viistoista ja mä sain sen.

- Voi että mulla onkin hirveen lahjakas pikkusisko, Riitta vinoili. — Kun sä vielä tosta vähän viisastut, susta voi tulla Suomen ensimmäinen naispressa.

- Joo joo, mutta sua ja Kakea mä en ainakaan niihin linnan pileisiin kutsuis.

- Hei, mennään katsoon tuonne ikkunaan, kun niitten kone lähtee, Minna esitti ja lähti jo kävelemään edeltä. - Enää viis minuuttia aikaa lähtöön. Me voidaan vielä nähdä ne ennen kun ne menee sinne koneeseen.

Sari vilkaisi vaivihkaa Minnaan ja aavisti, että tällä oli itku kurkussa. Minna Rautanen oli asunut iät ja ajat samassa kerrostalorapussa. Perheet pyörivät jatkuvasti toisissaan. Yhtenä päivänä lainattiin suolaa, toisena telttä ja kolmantena tehosekoittaja. Minna oli Rautasten ainokainen. Pari vuotta sitten taloon oli muuttanut vielä Petäjän perhekunta, jonka samanikäinen tytär Kirsi ystäväystyi pian Minnan ja Sarin kanssa. Kiikkukolmikoksi heitä muutamia vanhemmat ihmiset kutsuivat, koska he aina ulos rynnätessään valtasivat pihan keinut. Kirsin oli pitänyt tulla myös saattamaan etelän-matkaajia, mutta sitten hänen oli täytyntäkin jäädä myymään jäätelöä.

- Mennään vilkaisemaan, Sari lähti astelemaan Minnan rinnalla. - Saadaan vähän suuren maailman tuntua.

- Musta tuntuu, että tää lentoasema on Suomen kansainvälisin paikka, Riitta uskoi.

- Ainakin täällä on hirvee meteli, Minna piteli korviaan.

- Voi tytöt, mulle räppäsi äkkiä karmee hinku matkustaa jonnekin, Riitta haikaili. - Toi iso kone menee varmaan Amerikkaan, toi sen vieressä on sveitsiläinen ja tuolla takana on englantilainen kone. Noilla pääsisi. Mutta totuus on kuitenkin se, että mun pitää olla huomenaamulla

rautakaupan kassalla myymässä kartiokuppiharjoja ja tulenkestävää sementtiä.

- Lähtisikö sä Riitta sinne paratiisiin Kaken kanssa vai ilman? Sari halusi tietää.

- Se ei taas kuulu sulle ...

- Hei, se on varmaan toi kone tuolla, joka rullaa muitten takana, Minna uskoi.

- Joo, sen pitäis kyllä jo lähtee, Riitta vilkaisi kelloa. - Sovitaan, että se on se.

Sinivalkoinen kone pysähtyi aivan kuin kiskaisemaan ilmaa keuhkoihinsa. Kolme silmäparia seurasi tiiviisti, kun kone rullasi kiitoradalla, kiihdytti vauhtiaan ja nousi lopulta vakaasti ilmaan.

- Just tossa nousuvaiheessa mua aina pelottaa lentokoneessa, Sari huoahhti.

- Montako kertaa neiti oikein on lentokoneessa ollutkaan? Riitta pisteli.

- Hei hei sinne etelään ja terveisiä, Minna vilkutti totisen tuntuksena ja seurasi silmä tarkkana nopeasti pienenevää pistettä taivaalla.

- Sinne meni, Riitta totesi. - Hei tytöt, eikö lähdetä jo, että ehditään vielä illaksi kotiin, Riitta lähti kävelemään ulko-oven suuntaan.

Pahimmat Helsingin liikennekarusellit olivat jo onnellisesti takana ja Riitta saattoi hengähtää helpotuksesta. Hänellä oli koko ajan pieni pelko siitä, että autolle sattuu jotakin vilkkaassa liikenteessä. Isä oli sentään jalomielisesti luvannut auton Riitan käyttöön koko siksi ajaksi, kun he lomailevat Jugoslaviassa.

He matelivat pitkän autojonon keskivaiheilla kohti maaseutua. Edessä vyöryi säihkyvä amerikanrauta, jonka nokassa liehuivat pienoisliput.

- Hei, onks tossa kärryssä Manu? Minna kurkotteli.

- Ei takuulla. Noi ei ole suomalaisia ollenkaan, Riitta sanoi. - Tiedä vaikka siinä huristelisi Mongolian varapressa.

- Musta tuntuu, että mä en viihtyis Hesassa ainakaan pitkää aikaa, Sari ajatteli ääneen. - Mulla rupee aina särkemään päätä, kun mä katselen sitä hullunmyllyä.

- Kyllä mä voisin asua siellä ihan lellisti, Minna uskoi.

- Ihminen voi asua missä vaan, jos on mukava työ ja koti, Riitta arveli ja kaasutti pitkän rekka-auton ohi. Jono alkoi jo katkeilla, autoja poikkesi risteyksissä joka taholle.

- Aatelkaa ihmiset, mulla on huomenna elämäni eka työpäivä, Sari muisti.

- Susta tulee siellä varmaan hetkessä tähtitoimittaja. Haastattelet julkkiksia ja lentelet New Yorkiin ja Kairoon, Minna veisteli.

- Älä viitti. Mä olen sanonu jo ainakin tuhat kertaa, että mä oon vaan pelkkä lähetti enkä mikään muu.

Ja mä senkun saan nuutua työttömänä koko kesän, Minna vaikersi.

- Työttömänä muka, Sari tuhahti. - Sä olet siellä B-portaassa lapsenliikkana monta päivää ja käyt kastelemassa monessa paikassa kukkia ja tuuraat mainosten jakajia ja ties mitä muuta hommaa vielä.

- Joo joo, mutta ne on vaan pikku keikkoja, ei mulla ole mitään kunnon vakituista niin kuin eräillä ...

Ajettiin monta kilometriä kolkon näköisessä maisemassa: pitkiä harmaita teollisuusrakennuksia ruostuneitten verkkoaitojen takana, autohajoittamoita ja korjaamoita. Alkoi taas sataa raskaita pisaroita. Tuulilasinpyyhkimet läpsähtelivät ja saivat mielen jotenkin alakuloiseksi.

- Kuule Sari, Minna tuijotti tihenevään sateeseen.

- No?

- Meidän pitäis keksiä jotain jännää täks kesäks.

- Niin pitäis, mutta mitä?

- Hakekaa kirjastosta metri dekkareita, Riitta esitti.
- Hei, nyt mä melkein tiedän, mitä me tehdään, Minna intoutui.
- No?
- Musta tuntuu, että me jutellaan siitä joskus myöhemmin ...
- Ai, jaaha, ymmärrän, Riitta tajusi. - Mutta kyllä mun pitää kanssa tietää tytöt. Mä oon oikeestaan kolme viikkoa teidän holhoojanne.
- Katsotaan sitten, Minna iski salaa Sarille silmää. - Jos sä olet ihan kunnolla, voidaan me jotain jutella sullekin, jooko Sari ...

Kiikkukolmikko neuvottelee

- Nyt et tule Riitta sitten sähläämään tänne mun kämppään, Sari tivasi oveltaan. - Meillä on täällä neuvottelu. Tajuatsä. Neuvottelu.

- Neuvottelu? Riitta mumisi suu langanpätkiä täynnä. Se korjasi taas jotain vanhaa rispaantunutta rättiään uuteen uskoon. — Mutta kyllä mun täytyy valvoa teitä. Siellähän te voitte vaikka ... polttaa hassista.

- Mitä vielä. Mutta on meilläkin kuule se suoja ... inti ... intiimi ... mikä se nyt taas oli.

- Intimiteettisuoja, Minna auttoi huoneesta.

- Justiin, vaikka ollaankin alaikäisiä.

- Voi teitä pirpanoita, kun on neuvottelut ja intimiteetit ja kaikki, Riitta rupesi lässyttämään kuin pikkuipanoille.

- Kyllä me sulle sitten annetaan joku semmonen raportti, Sari lupasi laupiaasti ja painoi oven kiinni, meni istumaan ja laittoi Elvis-kasetin soimaan hiljaiselle.

- No? Mitä te oikein olette Minnan kanssa suunnitelleet, Kirsi kysyi kärsimättömänä. Sari ja Minna olivat heti eilisen Helsinginmatkan jälkeen esittäneet Kirsille palaverin pitämistä. Ja tässä kiikkukolmikko nyt sitten oli koossa päätösvaltaisena.

Sarille tuli mieleen, että he kaikki kolme olivat nyt oikeastaan »kesäorpoja». Hänen ja Minnan vanhemmat lekottelivat etelässä ja Kirsin popula oli tiiviisti mökillään parinkymmenen kilometrin päässä kaupungista. Kirsi oli jo keväällä ilmoittanut vanhemmilleen, ettei häntä enää kiinnostanut mökkielo jossakin kivikkoisella merenrannalla, jossa lähimpään naapuriin oli monta kilometriä. Mökillä oli

vain älyttömiä töitä, jatkuvaa kalansyöntiä ja saunomista ja makkarankäristystä. Päästäkseen varmemmin eroon mökkikököttelystä Kirsi oli hommannut itselleen jäätelönmyyjän paikan. Mutta ilman Riitan holhoavaa silmää heitä ei olisi jätetty kolmistaan. Riitta laittoi heille ruokaa ja patisteli nukkumaan.

- Jos mä nyt vihdoin viimein saisin tietää, mistä tässä on kysymys, Kirsi jo herpaantui.

- Kuule, mitäs sanoisit, jos mekin lähdettäisiin kesälomalle, Minna viimein heitti.

- Ihan ikiomalle kesälomalle, Sari täydensi. - Mentäis jonnekin pitemmälle.

- Kesälomalle? Kirsi tuijotti silmät ympyriäisinä. - Mitä te oikein houritte. Mä myyn tötteröitä ja tuotteja sarjassa, siinä on mulla kuulkaa kesälomaa.

- Olenhan mäkin töissä, Sari sanoi. - Ja toi Minna on monen ipanan keinoemona.

- Mentäis vasta joskus heinäkuussa, Minna tutkaili allakkaansa. - Mä en ole luvannu heinäkuun puolenvälin jälkeen enää kellekään yhtään mitään.

- Ja mä oon lehdessä heinäkuun kymmenenteen päivään, Sari ilmoitti. - Miten kauan sä meinaat myydä niitä tötteröitä?

- Odotas ... sinne tulee uus likka heinäkuun toisen viikon jälkeen. Sillon multa kyllä loppuu hommat, Kirsi myönsi ja jäi tuijottamaan muita mietteissään. Sitten hän koppasi käteensä Sarin Linnanmäeltä ostaman hyrrän ja kiepautti sen liikkeeseen. Ensimmäisellä yrityksellä hyrrä nyrjähti teippirullaan, mutta toisella pyöräytyksellä hyrrä pyöri ja pyöri arvokkaasti keinahdellen.

- Ikioma kesäloma, Kirsi maisteli ajatusta ääneen ja tiirasi hidastuvan hyrrän pyörimistä. - Kiva ajatus, mutta sanokaa, millä ihmeen rahalla ja minne?

- Kyllä rahaa aina saa, Sari hymyili ja vinkkasi silmää Minnalle.

- Ja setelipainossa painetaan sitä koko ajan lisää, Minna jatkoi samaan tyyliin.

- Te ootte inhottavia. Mitä te oikein olette suunnitelleet. Jos mä en kohta saa selvää vastausta, niin mä häivyn täältä, Kirsi nousi ylös tuohtuneena.

- Me perustetaan semmoinen työvoimatoimisto, josta ihmiset voi ostaa työtä, Minna pamautti.

- Tehdään kaikenlaisia pikku keikkoja ja lopuks isketään rahat yhteen ja katsotaan, kuinka pitkälle niillä roposilla pääsee, Sari selvitti lisää.

- Eikä sillä ole väliä, vaikkei päästäis kun Tampereelle, mutta jos kaikki sujuu hyvin, voidaan löytää itsemme vaikka Tukholmasta.

- Kalle ja Silvia olis kyllä kiva katsastaa ja niitten perilliset.

- Ja Ahvenanmaakin on kuulemma kiva paikka kesällä, jos rahat loppuu keskellä jorpakkoo.

Kirsi kuunteli ja pyöritteli päätään vastahakoisesti.

- Sä et, Kirsi, taida oikein tykätä tästä meidän hankkeesta, Minna huomasi.

- Suoraan sanoen en. Mulle tuli semmonen tunne, että te kärkytte mun jätskirahojani ja se ei kyllä onnistu. Mä oon jo moneen kertaan funtsinut, mitä mä niillä rahoilla ostan.

- Voi itku, Minna vaikersi. — Mä en ala.

- Kuule Kirsi, me ei sun jätskirahoihis kajota ollenkaan, Sari rupesi selittämään. - En mäkään aio luovuttaa penniäkään siitä, mitä mä lehdessä juoksentelen kokoon.

- Me pantais kolhoosin kassaan vain ne rahat, jotka on tienattu yhdessä ...

- Ja vaikka yksinkin, jos se työ on vaan välitetty toimiston kautta ...

Sari ja Minna näkivät, että Kirsi alkoi jo selvästi lämmetä ajatukselle.

- Mitä me sitten muka osattais tehdä, Kirsi epäili. - Mä en kyllä usko, että kukaan suostuu maksamaan meille yhtään mitään. Suomi on täynnä työttömiä; ei niitä töitä noin vaan alaikäisille löydy.

- Kuin sä oot heti alkuun noin vastahakoinen, Minna valitti. - Mä oon varma, että jotain pikku keikkoja aina löytyy, kun vaan rupee kyselemään.

- Esimerkiks mitä? Kirsi halusi tietää.

- Koirien kävelyttämistä, ikkunan pesua, mattojen tamppaamista, kaupassa käymistä, ruohonleikkuuta ja kukkien kastelua ja siivoomista, Sari luetteli.

Kirsi kuunteli ja innostui silminnähden.

- Pikku keikkoja löytyy varmaan joka kerrostalosta, Minna uskoi.

- Ja otettaisiin vaan ihan pieniä maksuja.

- Sen verran kuin ihmiset haluaa maksaa. Musta tuntuu, että kyllä ne työstä maksaa.

- Tulisiksä Kirsi mukaan yritykseen?

Kirsi oli mieltänsä tarjousta ankarasti.

- Kolmistaan olis mukavampi, Minna jatkoi pehmittämistä.

- Voitaisiin jakaa töitäkin paremmin, Sari lisäsi.

- No joo, Kirsi oli lopulta myöntövinään kuin suuresta armosta. - Voin mä tulla.

- Ihanaa, Sari riemuitsi. - Me on Minnan kanssa laadittu jo talojen ilmoitustauluille lappusia, katso. Me panttiin siihen meidän puhelinnumero.

- Tää on ihan hyvän näköinen, Kirsi tutki ilmoitusta. — Olitteks te muuten noin varmoja, että mäkin tulen mukaan remmiin?

- Mä olin sataprosenttisen varma, Minna tunnusti.

- Mulla oli vaan kahdeksankymmenen prossan varmuus, Sari ilmoitti.

Kirsi ja Minna olivat jo ovella, kun Sari komensi joukon vielä takaisin.

- Pian, mulla on kiire, Kirsi hoputti. - Mun pitää olla kymmenen minuutin päästä duunissa.

- Tuli vaan mieleen, että missä me ruvetaan säilyttämään niitä meidän suuria seteleitä? Sari esitti.

- Voi pahkura sun kanssa. Eihän meillä ole vielä penninhyrrää, Kirsiä nauratti.

- Mutta sitten kun on.

- Jos perustetaan pankkiin sellainen lomatili, Minna mietti.

- Hei, piilotetaan ne jonnekin! Kirsi keksi. - Mä haluaisin aina välillä nähdä niitä rahoja ja laskee, kuin paljon niitä taas on ...

- Toi tuntuu hyvältä, Minna myönsi. - Olisko sulla Sari tässä huoneessa jotain paikkaa?

Sari availi kaapin ovia ja kurkkaili ylös ja alas ja mietti otsa rypyssä.

- Voisko se olla vähän semmonen hassu piilo, Sari puhui ja jäi tuijottamaan vaatekaappinsa nurkkaan. - Sieltä ei varmaan kukaan osais hakea, vaikka tänne huusholliin tulis sata maailman parasta varasta?

Hän kumartui ja kiskoi komerosta romujen alta vanhan pölynimurin.

- Hä? Meinaaksä? Kirsi ällistyi.

- Meinaan. Tätä ei ole käytetty varmaan kymmeneen vuoteen. Mä en edes muista, kuinka se on joutunut mun komeroon, mutta siellä se vaan on lojunut.

- Näytäs, katsotaan kuinka potilas jaksaa, Minna avasi imurin kannen. - Täällä on muuten ihan uus pölypussi. Hei, tää on loistava idea. Hommaat vaan jonkun vanhan tee- tai